

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ

УДК 373.2.015.3:159.954]:75

DOI: <https://doi.org/10.33989/2524-2474.2021.78.249778>

ОЛЕНА ГНІЗДІЛОВА

ORCID: 0000-0001-7706-2427

(Полтава)

Place of study: *Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University*

Country: *Ukraine*

Email: *gnizdilovae@gmail.com*

ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБОМ СУЧАСНИХ ІГРОВИХ ТА МИСТЕЦЬКИХ МАТЕРІАЛІВ ІЗ MAGIC-EFFECT

Анотація. У статті розглянуто проблему формування креативності дітей дошкільного віку засобами ігрових та мистецьких матеріалів з magic-effect.

З'ясовано, що в сучасних умовах глобалізації дитину вже з перших років оточує середовище, наповнене різноманітними процесами, проблемами, змінами та транс-формаціями, що актуалізує необхідність і важливість формування креативності з до-шкільного віку. Сучасне інформаційне суспільство ставить підвищені вимоги до компетентності молодого покоління та активно впливає на процес його формування. У статті здійснено короткий аналіз нормативної бази із зазначеної проблеми. З'ясовано, що закон України Про дошкільну освіту (2021 р.), Базовий компонент дошкільної освіти (2021 р.), комплексні та парціальні програми проголошують формування креативності як базової якості особистості з дошкільного дитинства.

З'ясовано, що в Україні низка науковців присвячує свої науково-педагогічні дослідження сутності понять «креативність», «креативність дітей старшого дошкільного віку».

У статті виявлено та схарактеризовано креативний потенціал сучасного ігрового та мистецького матеріалу з magic-effect (світлові дошки для малювання, фло-мастери та фарби, що світяться), запропоновано вихователям закладів дошкільної освіти у його використанні з дітьми дошкільного віку обирати ігрові методи та прийоми.

Ключові слова: креативність; діти дошкільного віку; ігровий та мистецький матеріал; ігри з magic-effect (світлові дошки для малювання; фломастери та фарби, що світяться).

Постановка проблеми в загальному вигляді. Розвиток вітчизняного суспільства перебуває в стані численних глобалізаційних трансформацій, кризових явищ, суспільно-політичних та економічних змін і залежить від людського чинника, від здатності фахівців різних галузей господарства знаходити нові рішення, шукати вихід із різноманітних інформаційних, соціальних, виробничих, особистісних проблем. Людський капітал – інтелект, здоров'я, знання, якісна і продуктивна праця – набуває цінності й значущості, але не гарантує самореалізацію та затребуваність особистості у професійній, культурній та громадській видах діяльності, особистому житті тощо. Особливого значення нині набувають уміння людини творчо мислити, породжувати оригінальні ідеї, проявляти креативний підхід до вирішення завдань в нестандартних ситуаціях, що зумовлює спрямування системи сучасної освіти до ефективного розвитку креативних здібностей у дітей.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Для дослідження цієї проблеми створено певні теоретичні передумови: з'ясовано загальнотеоретичні положення щодо значення креативності у формуванні особистості (В. Барко, Дж. Гілфорд, П. Торренс, Ф. Баррон, М. Уаллах, В. Моляко, Я. Пономарьов, Т. Червонна, О. Попович та інші); психолого-педагогічні характеристики креативності дітей дошкільного віку (В. Мухіна, Т. Червонна та інші); визначено педагогічні умови та засоби формування креативності дітей дошкільного віку (в художньо-мовленнєвій діяльності – Н. Гавриш, образотворчій діяльності – Л. Шульга, В. Дихта-Кірф, інтеграції різних видів творчої діяльності – Ю. Котелянець тощо).

Важливим засобом формування креативності дітей дошкільного віку в усі часи був ігровий матеріал. Класифікація дитячих іграшок та ігор змінювалася зі зміною суспільства, зокрема існують класифікації Н. Бартрама (1912 р.), М. Бернштейна (1929 р.), Є. Фльоріної (1935 р.), А. Макаренка (1972 р.), О. Косаковської (1980 р.), С. Новосьолової (1987 р.), М. Беніамінової (1991 р.), Т. Поніманської (2006 р.) та багатьох інших (Поліщук, 2020). Сучасні іграшки класифікують за матеріалом, з якого вони виготовлені (природні матеріали, промислові матеріали, комбіновані матеріали); за педагогічним, віковим та виховним призначеннями. Найдетальнішу класифікацію іграшок, яка ґрунтується на їх використанні у різних видах ігор, запропонувала російський педагог Є. Фльоріна. В. Мухіна поділила їх на іграшки пізнавального розвитку та формування моральної сфери особистості дитини. Науковці Р. Павелків, О. Цигипало класифікували ігрове приладдя для дітей за такими видами: образні іграшки, іграшки-знаряддя, технічні іграшки, театралізовані, спортивно-моторні, іграшки-саморобки, іграшки-забави (Павелків, & Цигипало, 2008).

За нашими спостереженнями, серед сучасних іграшок популярними стають іграшки з психотерапевтичним ефектом та випереджувальним розвивальним потенціалом – це вальдорфські іграшки, Монтессорі-матеріал, кубики Зайцева, ігри Нікітіна, картки Домана, конструктор Lego, Pop it тощо. Нашу уваги привернули сучасні ігрові та мистецькі матеріали з magic-effect та їх вплив на формування креативності дітей дошкільного віку.

Мета статті – шляхом аналізу теоретичних джерел із проблеми дослідження з'ясувати потенціал сучасного ігрового та мистецького матеріалів у формуванні креативності дітей старшого дошкільного віку.

Завдання статті: здійснити короткий аналіз нормативної бази із зазначеної проблеми; з'ясувати сутність поняття «креативність»; виявити та схарактеризувати креативний потенціал сучасного ігрового та мистецького матеріалу з magic-effect у роботі з дітьми дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зважаючи на світові тенденції освітньої політики, дошкільна освіта України обрала напрям на формування креативності як базової якості особистості дитини дошкільного віку. На підтвердження цього виступає Закон України «Про дошкільну освіту» (2021 р.), в якому наголошується на вагомому значенні дошкільної освіти у формуванні всебічної особистості дитини, розвитку її задатків та здібностей. Методичний посібник Інституту проблем виховання НАПН України «Виховуємо базові якості особистості старшого дошкільника в умовах ДНЗ» (2015 р.), Базовий компонент дошкільної освіти (2021 р.) та комплексні програми «Дитина», «Впевнений старт» передбачають перехід дошкільної освіти до креативних технологій виховання й навчання, модернізацію змісту дошкільної освіти шляхом забезпечення всебічного розвитку дітей дошкільного віку відповідно до їхніх задатків, нахилів, здібностей, зокрема креативності.

У Базовому компоненті в освітньому напрямі «Дитина в соціумі» передбачено формування соціально-громадянської компетентності, результатом сформованості якої є прояв креативності як особистісної якості, у взаємодії з іншими людьми та оптимістичне ставлення до труднощів із визначенням шляхів їх подолання (*Базовий компонент дошкільної освіти*, 2021, с. 16). В освітньому напрямі «Гра дитини» передбачено формування ігрової компетентності, наслідком якої є сформованість навички творчо розвивати сюжет гри або придумувати ігри (*Базовий компонент дошкільної освіти*, 2021, с. 15), а у змісті освітнього напрямі «Мовлення дитини» результатом мовленнєвої компетентності є вияв здатності до словесної творчості у різних видах мовленнєвої діяльності (*Базовий компонент дошкільної освіти*, 2021, с. 19), в освітньому напрямі «Дитина у світі мистецтва» дитину вчать застосовувати мистецькі навички в життєвих ситуаціях під час освітньої та самостійної діяльності (*Базовий компонент дошкільної освіти*, 2021, с. 22). Відтак, переосмислення пріоритетів, цілей і завдань навчання й виховання дітей дошкільного віку актуалізує питання становлення творчої особистості, виявлення та розвитку її здібностей, творчого потенціалу, насамперед її креативності.

Латинські терміни «creatura» – створіння та «creatio (creationis)» – створення увійшли в активний інформаційний обіг у ХХ столітті і стали присутніми майже в усіх сферах життєдіяльності. У західному науковому колі креативність є предметом дослідження психологів. Тому прикладом є психологічна концепція креативності Гілфорда – Торренса, їх послідовників М. Воллаха та Н. Когана, які трактують її як здатність особистості до продукування нового, формулювання оригіналь-

них ідей, відмову від стереотипів, що стає її важливою характеристикою; загальною здібністю до творчості (Д. Томпсон, Ф. Баррон, М. Уллах, Дж. Гільфорд, Е. Торренс та ін.). Американський психолог Ч. Спірмен під індивідуальною креативністю, вербальною та невербальною розуміє здатність породжувати множину оригінальних продуктів (висловлювань, гіпотез тощо), а креативність розглядається ним як менш генетично детермінована і більш залежна від досвіду взаємодії індивіда з соціальним середовищем (Попович, 2013, с. 38).

Українська дослідниця феномену креативності О. Попович зазначає, що у вітчизняній літературі радянських часів для позначення здібностей до створення нового, тривалий час використовували терміни «творчі здібності», «творча обдарованість» тощо, які поступово були витіснені терміном «креативність» (Попович, 2013, с. 38). За вітчизняним словником іноземних слів, креативність – це 1) творча спрямованість, готовність до формулювання, прийняття і створення принципово нових ідей та рішень, що відрізняється від традиційних або загальноприйнятих; 2) розм. – кмітливість, винахідливість, нестандартність (*Словник іноземних слів*).

О. Попович справедливо зазначає: наслідком рецепції терміну «креативність» до вітчизняного наукового дискурсу творчості стала його особлива відмінність від західного у зв'язку з тим, що він містить одночасно поняття «креативність», яке за своїм значенням (залежно від контексту) є синонімічним терміну «творчі здібності», і поняття «творчі здібності», «творча обдарованість», «творчість» тощо. На жаль, подібно до західного наукового дискурсу, у вітчизняній науці також немає загальної концепції креативності (Попович, 2013, с. 38-39).

На сучасному етапі у вітчизняних психологічних і культурологічних концепціях прийнято вважати «здібність до креативності як необхідну передумову творчої діяльності індивіда. При цьому креативність варто визначати як динамічну інтегративну сукупність особистісних якостей, що виступає детермінантою творчих проявів у всіх сферах людського буття» (Попович, 2013, с. 39). На думку О. Попович, структура креативності повинна включати мотиваційні, інтелектуальні, комунікативні, емоційні та інші компоненти цього новоутворення (Попович, 2013, с. 39). Виходячи з цього, вихователі дітей дошкільного віку повинні мати в своєму арсеналі такі сучасні засоби для формування креативності у дитячої особистості, які б мали достатній рівень зацікавленості малюків вирішенням творчих завдань; формували ціннісне ставлення до творчого характеру будь-якої діяльності й результатів такої праці; спонукали до комунікативної взаємодії і викликали емоційне задоволення у всіх учасників процесу творення нового. Погоджуємося з думкою дослідниці, що надана малюкам можливість вирішувати мистецькі прикладні завдання, застосовувати мистецький та ігровий матеріал у повсякденному житті, пізнавати його можливості, способи перетворення та трансформації для творчого самовираження спонукатиме дітей до прояву креативності, творчого вирішення різноманітних проблем у життєдіяльності вікової групи. Зокрема, у Базовому компоненті дошкільної освіти пропонується залучати дітей до завдань з формування креативності – вибору кольору шпалер та облаштування кімнати, вибору та комбінування одягу тощо (*Базовий компонент дошкільної освіти*, 2021; Беленька та ін., 2015., с. 91).

В. Дихта-Кірфф визначає «креативність дітей старшого дошкільного віку» як особливу здатність особистості породжувати незвичайні ідеї, відхилитися у мисленні від традиційних схем, швидко розв'язувати проблемні ситуації, що обумовлює прагнення розмірковувати, вербально комбінувати, висловлювати варіанти вирішення проблеми; виявлення перетворювальної активності дитини (Дихта-Кірфф, 2018, с. 8).

Серед різноманітних засобів дитячої субкультури здатних впливати на формування креативності, ми зупинилися на сучасних ігрових та мистецьких матеріалах, які є ознакою дитячого світу і завдяки світовій промисловості та вітчизняному маркетингу доступні українським дошкільникам. Їх можливості дозволяють залучати дітей до креативної діяльності, комплексно розвивати сукупність особистісних якостей. Сучасний ігровий та іграшковий матеріал може вдало розвивати дивергентне мислення, яке, на думку Дж. Гілфорда, детермінує творчі досягнення і є засадою креативності. Сучасний ігровий та іграшковий матеріал вчить не тільки працювати за зразком, не тільки спрямований на аналіз наявних засобів розв'язання завдання з метою обрання оптимального правильного рішення (конвергентне мислення), а й спрямований на генерування дитиною множини логічних засобів розв'язання завдань – розвиток дивергентного мислення. Сама сутність сучасного ігрового та мистецького матеріалу (дизайн, архітектура, функціональні можливості, ко-

льорові рішення, комбінування матеріалів) багата на оригінальність, нестандартність тощо. На нашу думку, цей матеріал для дітей має широкий потенціал у формуванні вербальної креативності, образної креативності та окремих креативних здібностей, що розглядалися П. Торренсом, як критерії феномену креативності, а саме: оригінальність (здібність до продукування віддалених асоціацій), семантична гнучкість (здібність вбачати головну властивість об'єкту та пропонувати нові способи його використання, тобто продовжувати ідеї в нерегламентованій ситуації); образна адаптивна гнучкість (здібність побачити нові ознаки і нові можливості використання об'єкту) (Попович, 2013, с. 37-38). Наприклад, вітчизняні дослідники Л. Зімакова та В. Крамаренко розглядають сучасну дитячу книгу не тільки як інформаційне джерело, а як засіб стимуляції мистецько-ігрової діяльності дошкільників; вони практичним шляхом з'ясували її вплив на психоемоційний, особистісно-поведінковий, мистецько-діяльнісний розвиток дошкільників, що, на їхню думку, буде сприяти ефективному формуванню креативності (Зімакова, & Крамаренко, 2020, с. 78).

Увагу нашого науково-педагогічного дослідження привернули ігрові та мистецькі матеріали з magic-effect, їх креативний потенціал. Розглянемо їх детальніше.

Сучасні виробники, імпортери та дистриб'ютори дитячих іграшок в Україні пропонують для розвитку дитини світлові дошки для малювання, фломастери та фарби, що світяться.

Набір для малювання світлом «Малюй світлом» (Україна, Люмік™) (Набори для творчості та навчання від Люмік™, URL) представляє собою дощечку для малювання, спеціальну ручку-ліхтарик з невидимими чорнилами, які світяться в темряві при світінні ультрафіолетом. Комбінація здавалося несумісних речей – «світла» і «малювання» родом із педагогіки творчості та технології ТРВЗ (автор Г. Альтшуллер), одним із методів якої є метод фокальних об'єктів. Набір для малювання світлом «Малюй світлом» має фотолюмінісцентну поверхню, яка здатна швидко накопичувати світло від будь-якого джерела, а потім деякий час світитися. Діти можуть грати у режисерські та сюжетно-рольові ігри «Детективи», «Фокусники», «Шпигуни», «Дослідники», «Чомучки» тощо. Така дошка не залишає байдужими і дорослих, тому оптимізує комунікацію дорослих та дітей; вона має психотерапевтичний ефект для дітей, які бояться темряви – можна намалювати улюбленого мультиплікаційного або казкового героя, який буде «охороняти сон» малюка, і таким чином допоможе подолати проблему.

На нашу думку, така світлова дошка не просто розвиває фантазію дітей, а вчить їх мислити системно, з розумінням процесів, що відбуваються, дає в руки вихователям інструмент практичного формування у дітей креативної особистості, здатної розуміти єдність та протиріччя оточуючого світу, розв'язувати свої маленькі проблеми. Згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти мистецько-творча компетентність передбачає участь дітей в експериментуванні з різними зображувальними матеріалами, дитина долучається до створення художніх образів нетрадиційними засобами, що формує в ній установку на множинність шляхів розв'язку одного й того ж завдання, розвиває дивергентне мислення, що детермінує творчі досягнення, а західні психологи вважають це засадами креативності (за Дж. Гілфордом).

Наступним нетрадиційним мистецьким засобом є «Фломастери чарівні, що змінюють колір» Malinos Malzauber, Magic Pens (виробник Євросоюз) (Фломастери чарівні, URL). До набору входить від 9-ти різнокольорових маркерів, 9-ти стираючих маркерів, 2-ох безбарвних маркерів-активаторів. Дитина виконує малюнок кольоровим фломастером, потім проводить білим фломастером по контуру, який змінює своє кольорове тло. Дитина відтворює світ, змінює його, вносить корективи на свій смак та настрій, швидко виправляє помилки, прибирає лінії, що виходять за контури малюнка. З такими фломастерами дитина привчається швидко змінювати ситуацію, легко вирішувати проблеми. Білим фломастером можна грати у шпигунські ігри, коли ним намалювати таємну записку чи листа і «проявити» за допомогою кольорових фломастерів. Кількість фломастерів у наборі дозволяє грати у «Детективи» та «Шпигуни» одночасно декільком гравцям.

З метою розвитку дитячої творчості радимо використовувати сучасну фарбу, що світиться. Вона має флуоресцентний ефект – випромінює світло після опромінення ультрафіолетом. Принцип дії таких фарб – поглинання невидимого УФ-випромінювання і перетворення його в кольори видимого спектру. Ультрафіолетова лампа допоможе побачити цей ефект. Така лампа може виявити звичайні речі, що світяться в темряві під її дією – мило, папір, коричневі плями на шкірці бананів тощо. Давно використовуються предмети декору з magic-effect: зірки та місяць, метелики, дино-

заврики для дитячої кімнати тощо. Існують навіть шнурки з флуоресцентним ефектом, які використовують у роботі з дітьми для розвитку дрібної моторики (шнурівки-планшети) та у навчанні шнурувати кросівки. Існує навіть флуоресцентний аквагрим, що використовується у боді-арті на дитячих вечірках, наприклад, під час святкування Хелловіну.

Висновки. Отже, проблема формування креативності у дошкільників багатоаспектна і потребує глибокого дослідження. Оскільки креативність – це складна інтегративна характеристика особистості дитини дошкільного віку, для її формування варто застосовувати сучасні ігрові та мистецькі засоби. Потужний розвивальний потенціал сучасного ігрового та мистецького матеріалу з magic-effect полягає в можливості дитини пізнавати приховані причинно-наслідкові зв'язки, використовувати їх для подальшого навчання, поглиблювати знання про властивості та способи застосування цих засобів для мистецької, перетворювальної, дизайнерської діяльності. Сучасні ігрові матеріали з magic-effect приваблюють дітей, концентрують увагу, активізують пізнавальні процеси, викликають позитивні емоції, мотивують до діяльності, формують установку на розвиток креативності, що виступає детермінантою творчих проявів у всіх сферах людського буття. Дослідження формування креативного потенціалу особистості дошкільника в подальшому потребує ретельної педагогічної розробки на основі інтегрованого, комунікативного, мистецького, синергетичного підходів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Базовий компонент дошкільної освіти : державний стандарт дошкільної освіти : нова редакція : наказ МОН України від 12.01.2021 № 33. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
- Виховуємо базові якості особистості старшого дошкільника в умовах ДНЗ : методичний посібник / Г. Бельська та ін. Харків : Друкарня Мадрид, 2015. 220 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/10041/1/2.pdf>
- Дихта-Кірфф В. Л. Формування у старших дошкільників креативності в центрах розвитку дитини : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Ін-т проблем виховання НАПН України. Київ, 2018. 20 с.
- Зімакова Л., Крамаренко В. Сучасна дитяча книга як мистецько-ігровий матеріал формування креативності дітей дошкільного віку. *Витоки педагогічної майстерності*. 2020. Вип. 26. С. 78–83. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/17640/1/ZIMAKOVA.pdf> . DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2020.26.227525>
- Набори для творчості та навчання від Люмік™ / *Світлові картини Люмік™* : [сайт]. URL: <https://lumik.com.ua>
- Павелків Р.В., Цигипало О.П. Дитяча психологія. Київ : Академвидав. 2008. С. 171–172.
- Поліщук К. М. До питання класифікації сучасної іграшки. *Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету* : зб. наук. пр. звітньо-наук. конф. викладачів університету за 2011 рік, 9-10 лютого 2012 року : в 2 ч. / уклад. Г. І. Волинка та ін. Київ, 2012. Ч. 2. С. 96–97. URL: http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/4516/1/Polishchuk_1.pdf
- Попович О. В. Філософські виміри креативного потенціалу особистості. *Вісник Житомирського державного університету*. 2013. Вип. 6 (72). Філософські науки. 2013. С. 36–41.
- Словник іншомовних слів URL: <https://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/u/book/sis.pl?Article=10483&action=show>
- Фломастери чарівні Magic Pens, що змінюють колір. URL: <https://sameto.com.ua/charivni-phlomasteri-magic-pens-scho-zminjuyut-kolir/p-490390.html?language=ua>

REFERENCES

- Bazoviy komponent doshkilnoi osvity [The basic component of preschool education] № 33.* (2021). Retrived from https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf [in Ukrainian].
- Bielienska, H., Havrysh, N., Vasylieva, S., Marshytska, V., Nechai, S., Orlova, H. ... & Shklyar, N. (2015). *Vykhovuiemo bazovi yakosti osobystosti starshoho doshkilnyka v umovakh DNZ [We bring up the basic qualities of the personality of a senior preschooler in a school]*. Kharkiv: Drukarnia Madryd. Retrived from <https://lib.iitta.gov.ua/10041/1/2.pdf> [in Ukrainian].
- Dykhta-Kirff, V. L. (2018). *Formuvannia u starshykh doshkilnykiv kreatyvnosti v tsentrakh rozvytku dytyny [Formation of creativity in older preschoolers in child development centers]*. (Extended abstract of PhD dissertation). Kyiv [in Ukrainian].
- Flomastery charivni Magic Pens, shcho zminiuiut kolir [Colorful Magic Pens color-changing markers]*. (2021). Retrived from <https://sameto.com.ua/charivni-phlomasteri-magic-pens-scho-zminjuyut-kolir/p-490390.html?language=ua> [in Ukrainian].
- Nabory dlia tvorchosti ta navchannia vid Liumik™ [Kits for creativity and learning from Lumik™]. (2021). In *Svitlovi*

- kartyny Liunik™ [Light paintings Lumik™]*. Retrieved from <https://lumik.com.ua> [in Ukrainian].
- Pavelkiv, R. V., & Tsyhypalo, O. P. (2008). *Dytiacha psykholohiia [Child psychology]*. Kyiv: Akademvydav [in Ukrainian].
- Polishchuk, K. M. (2012). Do pytannia klasyfikatsii suchasnoi ihrashky [On the question of classification of modern toys]. In H. I. Volynka, O. V. Uvarkina, O. P. Symonenko, O. P. Yemelianova, (Comps.), *Yednist navchannia i naukovykh doslidzhen – holovnyi pryntsyv universytetu [The unity of teaching and research is the main principle of the university] : Proceedings of the Scientific Conference (part 2, pp. 78-83)*. Kyiv. Retrieved from http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/4516/1/Polishchuk_1.pdf [in Ukrainian].
- Popovych, O. V. (2013). Filosofski vymiry kreatyvnoho potentsialu osobystosti [Philosophical Measuring of a Personality's Creative Potential]. *Zhytomyr Ivan Franko State University Journal. Philosophical Sciences*, 6 (72), 36-41 [in Ukrainian].
- Slovyk inshomovnykh sliv [Dictionary of foreign words]*. Retrieved from <https://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/u/book/sis.pl?Article=10483&action=show> [in Ukrainian].
- Zimakova, L., & Kramarenko, V. (2020). Suchasna dytiacha knyha yak mystetsko-ihrovyi material formuvannia kreatyvnosti ditei doshkilnoho viku [Modern children's book as an artistic and game material for the preschoolers' creativity formation]. *The Sources of Pedagogical Skills*, 26, 78-73. Retrieved from <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/17640/1/ZIMAKOVA.pdf>. doi: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2020.26.227525> [in Ukrainian].

OLENA HNIZDILOVA

FORMATION OF PRESCHOOLERS' CREATIVITY BY MEANS OF MODERN GAME AND ART MATERIALS WITH MAGIC-EFFECT

The issue of preschool children's creativity formation by means of game and art materials with magic-effect is considered in the paper.

It has been found that, in the current conditions of globalization, the child starting from their first year is surrounded by an environment filled with various processes, problems, changes, and transformations. It highlights the need and importance of creativity formation starting from preschool age. The modern information society places high demands on the competence of the younger generation and actively influences its formation. The paper provides a brief analysis of the regulatory framework on this issue. It has been found that the Law of Ukraine on Preschool Education (2021), the Basic Component of Preschool Education (2021), complex and partial programs proclaim creativity formation as a key quality of personality starting from preschool childhood.

It has been found that a number of Ukrainian scientists dedicate their scientific and pedagogical research to the essence of the categories 'creativity,' 'older preschool children's creativity.'

The article identifies and characterizes the creative potential of the modern game and art material with magic-effect (light boards, markers, and luminous paints). Educators of preschool educational institutions are offered to use game methods and techniques with preschool children.

Keywords: *creativity; preschool children; game and art material; magic-effect games (light drawing boards; felt-tip pens and glowing paints).*